

Nr 312

Av herr **Larsson** i Hedenäset m. fl., om ökat understöd av lotterimedel till teaterverksamhet i landsorten.

Teaterlivet i vårt land har under de senaste årtiondena varit föremål för en omfattande utveckling och expansion. Inte minst har landsortens och landsbygdens befolkning fått ökade möjligheter att tillgodose sitt teaterintresse. Främst har detta skett genom turnéverksamhet bedriven av Riksteatern, Folkrorelsernas program AB, Folkparkernas centralorganisation och Bygdeteatern. I sammanhanget bör betonas att flertalet nämnda institutioner bedriver sin verksamhet i intim samverkan med de stora folkrorelserna. Härigenom har verksamheten tillförsäkrats ett gott organisatoriskt underlag och en med hänsyn till förhållandena god besöksfrekvens.

Det synes emellertid som om de anslag som Kungl. Maj:t av lotterimedel beviljar till denna verksamhet är så knapphändiga att tillgängliga konstnärliga och organisatoriska resurser m. m. ej kan utnyttjas och ett befintligt teaterintresse ej kan tillgodoses.

Med anledning av i frågan väckta motioner framhöll statsutskottet i sitt utlåtande nr 45 år 1956, att de lotterimedel, som ställes till förfogande för att främja landsortens kulturliv, uppenbarligen är otillräckliga och att det är i hög grad önskvärt, att landsbygden och de mindre städerna för sina kulturella ändamål erhåller bidrag av statsmedel i väsentligt större utsträckning än vad som hittills varit fallet. Utskottet var dock icke berett att tillstyrka en höjning av anslaget på grund av att frågan var föremål för antingen utredningar eller överväganden inom vederbörliga departement.

Visserligen har anslaget till understöd åt teaterverksamhet i landsorten för innevarande budgetår varit föremål för en höjning, dock icke i erforderlig omfattning. Detta framgår bl. a. av att Bygdeteatern synes bli nödgad att avsevärt reducera den under vårsäsongen planerade turnéverksamheten. Redan utlagda turnéer med i vissa fall fastslagna lokaler och dafa kan inte med nu tillgängliga ekonomiska resurser genomföras. I sammanhanget bör särskilt understrykas, att övriga resurser såsom goda skådespelare och för ändamålet godtagbara lokaler är disponibla samt att det för tidigare genomförda turnéer av liknande art noterats en synnerligen god besöksfrekvens. Främsta orsaken till att ifrågavarande anslag trots höjning varit otillräckligt torde vara att verksamheten till följd av ett omfattande organisationsarbete och ett stegrad publikintresse ökat i omfattning, men även kostnadsökningar, bl. a. högre löner till skådespelare m. fl. torde ha bidragit.

1955 års provinsteaterutredning, med anledning av vilken statsutskottet

vid 1956 års riksdag icke ansåg sig berett att tillstyrka i motioner begärd anslagshöjning, torde ha tillsatts med huvudsakligt syfte att främja landsortens och landsbygdens teaterverksamhet. Då utredningen ännu icke aviserat sitt betänkande och det sålunda får antagas dröja avsevärd tid, innan dess förslag kan realiseras, kan det icke sägas vara vare sig att motverka dess syfte eller att åsidosätta den, om redan nu och i avvaktan på utredningsresultatet ökade medel ställes till förfogande. Snarare synes det vara helt i enlighet med de syften Kungl. Maj:t velat främja genom det anbefallda utredningsarbetet, vilket enligt direktiven bl. a. avser åtgärder som kan underlätta och främja ett ändamålsenligt tillvaratagande av tillgängliga resurser.

Med nuvarande knappa medelstillgång kan dock icke tillgängliga övriga resurser utnyttjas på ett tillfredsställande sätt. Under senare tid har upprepade gånger inträffat att planerade och även kontrakterade turnéer fått avkortas och i vissa fall även inställas i brist på medel. Självfallet har detta medfört olägenheter för dem, som på olika sätt är direkt berörda av verksamheten. De i verksamheten engagerade skådespelarna, vilka vanligen brukar engageras per säsong, har under längre eller kortare tid blivit utan sysselsättning och för dem, som haft att närmare planera verksamheten, teaterproducenter, regissörer, turnéledare m. fl., har det inneburit stor ovisshet och ett försvårat arbete. En bidragande orsak till detta senare förhållande synes också ha varit att den anslagsfördelande myndigheten, teaterrådet, till följd av ovisshet om medelstillgången icke alltid i tid kunnat lämna berörda parter besked om det slutliga anslagsbeloppets storlek. Ytterligare svårigheter av liknande art kan med nuvarande medelstillgång befaras uppstå, därest skådespelarna under pågående turné genom avtalsförhandlingar tillerkännes höjda löner.

Principiell enighet synes råda om att landsortens och landsbygdens kulturliv kraftigt bör främjas. Självfallet får härvid hänsyn tagas till de svårigheter, som förefinns på grund av brist på ändamålsenliga lokaler och ett i vissa fall för litet publikunderlag. I fråga om teaterturnéverksamheten är dock dessa förutsättningar liksom i viss utsträckning utnyttjade konstnärliga, personella och organisatoriska resurser förefintliga, varför synnerligen starka skäl talar för en avsevärt ökad medelstildelning.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen vid behandling av frågan om avsättning till lotterimedelsfonden hos Kungl. Maj:t måtte anhålla om en kraftig höjning av anslaget till understöd åt teaterverksamhet i landsorten.

Stockholm den 26 januari 1957

Harald Larsson
i Hedenäset

Einar Gustafsson
i Mem

Jan-Ivan Nilsson
i Tvärålund

Carl-Wilhelm Lothigius